

GAZETA TRANSILVÂNIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRĂȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA
1838

GILBARIȚIU ȘI SFINTIT DE LUPTATE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRĂȘOV
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 200. Autorități și Societăți: lei 500.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 4

15 Ianuarie 1942

Anu' 105

Prea multă hârtie

de Ion Colan

Faptul, în aparență, nu merită
nicio atenție; mai cu seamă că e și per-
fect legal.

Nu putem aprecia, în tone, cu cât
se depășește absolutul necesar în consumul
hârtiei la instituțiile de stat. Un singur
lucru nu se poate contesta și anume:
Dacă s'ar renunța la jumătatea cantității
consumate, și administrația, și cetățenii
numai de câștigat ar avea.

De altfel nu hârtia trebuie redusă
cantitativ, ci un întreg sistem formalist
urmează să fie pus la muzeu, odată cu
toate consecințele lui, dintre care cităm
câteva:

- un îndoit număr de funcționari,
- o pierdere inutilă de timp,
- un ritm încetinit în rezolvarea
lucrărilor,
- o înțepenire în forme,
- o posibilitate de fraudă cu acte
în regulă,
- o încărcare a arhivelor cu can-
tități enorme de maculatură.

Este necesar să precizăm, că renun-
țarea la vechiul sistem, încărcat de forme,
ar fi și în interesul funcționarilor.

Fiecare din consecințele enumerate
mai sus crează un cerc vicios, cu urmări
mult mai grave. Astfel, disecând numai
funcționarismul excesiv, constatăm:

— Îndoitul număr de funcționari
grevează asupra bugetului statului, deci:
cheltuielă inutilă.

— Fiind prea mulți funcționari, sa-
larizarea lor nu poate fi, pe cât posibil,
omenească, deși, în timpul din urmă s'a
ajuns aproape la o astfel de salarizare,
depășită apoi de o urcare a prețurilor.

— Funcționarul neputând fi bine
retribuit, gurilor de-acasă trebuie, totuși,
să le dea de mâncare, copiii trebuie
îmbrăcați și trimiși la școală, taxe, cărți,
recluzite trebuie să fie plătite, impozite
tot fel. Pornind dela cel mai mic, până
aproape de vârful scării, necesitățile se
măresc în raport cu gradul și situația
socială. Din leafă, funcționarul nu poate
să le facă față. De aici necesitatea «ve-
niturilor laterale». Ne menținem în cercul
vicios. Aceste venituri sunt de două feluri:
cinstite și necinstite. Dacă sunt cinstite,
funcționarul și le câștigă într'un timp
afectat statului. Este scăzut, deci, statul
pentru că, în acest caz, funcționarul, pre-
ocupat de necazurile lui, nu poate fi
preocupat decât în mai mică măsură de
necesitățile statului. Dacă veniturile sunt
necinstite, pierde toată lumea. Pierde
statul, în contul căruia se face fraudă,
pierde cetățeanul, care ajunge un exploa-
tat cu păreri desolante în ceea ce privește
funcționarismul ca reprezentant al Statu-
lui, și pierde însuși funcționarul, pentru că,
după o vorbă verificată, ulciorul nu mer-
ge de mulțea la apă. Când se sparge,
omul e destituit, mutat, condamnat, ieșind
din toată această afacere cu cinstea
terfelită.

Cercul vicios se lărgește.

Funcționarul ajuns în această situ-
ație nu este un ins. Situația spre care-l
duce venitul lateral nepermis o împărță-

Problema agrară

de Virgil V. Branisce

În ultimul timp problema agrară
a revenit în actualitate, fiind desbătută
dintr'un nou punct de vedere. Consta-
tându-se nerentabilitatea proprietății
mici, în actuala organizare economică
și mai ales scăderea producției în urma
reformei agrare, a început să se agite
ideea reînființării de unități mai mari
agricole. E adevărat, nu se vorbește
încă de marea proprietate, ci numai de
proprietatea mijlocie, dar limitele acesteia
din urmă sunt destul de elastice, așa
încât odată porniți pe această cale, în
mod fatal se va ajunge ca pământul
arabil să fie stăpânit și exploatat de
un mic număr de proprietari.

Din punct de vedere tehnic a-
ceasta este, de sigur, o soluție pentru
exploatarea mai rațională a pământului.
Marea proprietate, având la dispoziție
credite, mașini agricole și semințe
selecționate poate face o cultură
intensivă.

Nu știm însă dacă specialiștii și
marii proprietari scâpătați care discută
această problemă, scriu memorii și pu-
blică statistici, s'au gândit și la pro-
blema țăranilor care de pe urma bucății
de pământ își câștigă cu trudă pâinea
zilnică pentru ei și pentru familiile lor.

Nu trebuie doar să uităm că re-
forma agrară din 1918 n'a fost făcută
din motive economice, pentru mărirea
sau îmbunătățirea producției, ci din
motive naționale și sociale a căror
valabilitate e și astăzi tot atât de mare
ca și atunci.

Când, la sfârșitul războiului mon-
dial, spectrul anarhiei și al bolșevism-
ului amenința ca o molimă, condu-
cătorii țării din acele timpuri și-au dat
seama că singurul antidot eficace este
împărțirea pământului, fiindcă țăranul
improprietar nu mai cade pradă pro-
pagandei subversive, ci devine un
apărător al ideii de proprietate și știe
că atunci când apără țara cu armele în

mână, își apără și propria lui moșie.
În același timp, se făcea un act de
dreptate socială, pământul ajungând în
mâna acelor care îl lucrează și nu în
mâna unor paraziți care cu banii câști-
gați din munca țăranilor își petreceau
vara la băi și iarna pe țărmul cu climă
dulce al Rivierei.

Și se făcea și un act de dreptate
națională, fiindcă pământul ajungea în
proprietatea țăranului român, cel mai
prețios element al nostru din punct de
vedere etnic.

Așa s'a întâmplat, că atunci când
aproape toată Europa era sguduită de
febra frământărilor sociale și revolu-
ționare, la noi era liniște. Numai unele
elemente străine de limba și credința
noastră, — străinii care întotdeauna au
fost factori disolvanți — se făcuseră
propagatori ideilor subversive, pe când
marea masă a țăranimii noastre era
strâns legată în jurul idealului național.

Dar nu numai acestea se pierd
din vedere atunci când se discută pro-
blema producției agricole, dar se acoperă
cu tăcere un fapt esențial, și anume că
tulburările din economia țării n'au fost
cauzate de reforma agrară în sine, ci
din greșita ei aplicare și mai ales din
lipsa de organizare. Greșala a fost că
s'a dat pământ, fără să se dea posi-
bilitate țăranului să-l lucreze. Nu s'au
pus credite la dispoziție, iar țăranul,
fără vite și fără mașini agricole, nu
putea să lucreze pământul așa cum
făcea marea proprietate.

Dacă însă acum am face procesul
invers, și am sprijini reînființarea marii
proprietăți, o parte din țăranimea ră-
masă fără pământ ar lua drumul ora-
șului. Aceasta va avea ca urmare nu
numai o pierdere din punct de vedere
național, fiind constatată că natalitatea
descrește enorm la cei stabiliți în orașe,
dar va crea și un proletariat urban, ne-
mulțumit în permanență.

Restul țăranimii deposedate se va
transforma în muncitori agricoli pe
marile moșii, iar starea lor socială și
economică se va apropia, cu timpul, de
starea țăranimii din epoca premergă-
toare mișcării din 1907. Nu putem crede
că aceste perspective să fie dorite de
cineva în țară.

Adevăratele reforme nu se fac
prin o reîntoarcere la stările tragice
din trecut. E adevărat, atunci se pro-
ducea mai mult, dar muncitorul agricol
plătea cu robirea și mizeria sa luxul pe
care îl făcea o mică pătură suprapusă.
Atunci a scris Nicolae Iorga articolul
„Ascundeți țăranii!”, în preajma expo-
ziției din 1906, pentru a arăta mizeria
profundă a mării majorități a țării, în
timp ce se etalau „marile realizări” din
acea vreme.

Reformele de care avem nevoie
trebuie să fie în spiritul noilor transfor-
mări care au loc acum în lumea întreagă.
Este deplasat și anacronic, ca în timp
ce se clatină din temelii întreaga or-
ganizație economică, capitalistă și plu-
tocrată, noi să reînființăm marea pro-
prietate și să ne întoarcem la feudalism.

Singura reformă posibilă este cea
dictată de doctrina națională și socială
a statului totalitar. Unirea micilor pro-
ducători, înființarea de obștii cu spri-
jinul direct și activ al statului, pentru
a putea lucra în comun și a asigura
valorificarea producției fără intervenția
intermediarilor, vor putea asigura o
exploatare rațională a pământului,
menținând mica proprietate cu toate
avantajele ei naționale și sociale.

Hotarul umbrelor

Aproape-am fost de-al umbrelor hotar,
Simțeam pe ochi a veșniciei ceață,
În pieptul meu un bulgăr mic de ghiță
Mai stăruia să bată greu și rar.

Pe-a cerului strălucitoare față
O mică stea s'a clătinat și s'ar
Fi prăbușit în spațiu, Doamne, dar
Ai prins-o 'n a Ta mână. — La vieață

Chematu-m'ai din nou și, fără vrere,
Intorsu-m'am în ceata celor vii.
Mă 'ntreb, vieața ce-mi mai poate cere?

Imi datorează, oare, bucurii
Ori eu am să-i plătesc încă durere?
Aceasta, Doamne, numai Tu o știi.

Ecat. Pitiș

„GAZETA TRANSILVÂNIEI” Ultima zi la iepuri

de Horia Teculescu

Ger strașnic...

Zăpada scrășnește vrăjmașe sub
tălpile grăbite. Mă silesc să nu pierd
rapidul de Cluj, care pleacă la 3,17
dimineața.

Ajuns la gară, aflu că are 2 ore
întârziere.

În restaurant zarvă mare și lume
multă. Comenzile d-lui Georgescu sboară
ca ordinele unui comandant surprins de
adversar.

Câțiva cetățeni ai urbei, în costum
vânătoresc, cu raniță, cu pușcă și cu

cănele alături, ca un aghiotant devotat,
ciocnesc mereu paharele, stând în pi-
cioare lângă tarabă. În afară de băutura
servită, fiecare mai scoate sticluța lată,
cu întăritoare de rânză, care aduce
inima la loc. Țuica, rachiul, trascăul,
drojdia, treveea și dulce-amarul sunt
elogiate, cu însuflețire, pentru calitățile
lor.

Cu fețe îngrijorate, Căpitanul pom-
pierilor, Dirigintele poștei și Chestorul
poliției năvălesc sgomotoși, căci, vână-
tori cu faimă bine stabilită, nu pot lipsi

INSTANTANEE

Virgule și clipe mari

Mutarea unei virgule dela un loc la altul a mântuit odată viața unui om politic, ce fusese condamnat la moarte de Napoleon. Sentința suna: „Grațiere nu, condamnare!”

Familia celui ce avea să moară cumpără cu bani grei pe secretarul lui Napoleon, care mută virgula din sentință cu un centimetru mai înainte, o așază înaintea lui „nu” și osânditul își recăpătă astfel libertatea.

O virgulă, un punct sau alte lucruri mici au provocat adesea evenimente și complicații extraordinare.

Amiralul englez Kerr amintește în memoriile lui următorul episod interesant:

În anul 1880 Anglia trimisese trupe contra țărănilor din Transvaal. Generalul Sir George Colley, care comanda pe dealurile dela Mojaba, fusese înfrânt în ultima încercare și-acum rămăsese cu vreo șase sute soldați, din opt sute câți avuse. În situația aceasta critică trimise o telegramă urgentă către escadra britanică aflată în apele americane și care tocmai atunci vizita orașul Montevideo. Când sosi telegrama, ofițerii escadrei erau oaspeții ambasadorului britanic, care în onoarea lor aranjase o serbare. Servitorul aduse repede telegrama lui Sir George, o înmână ambasadorului, care fără să-i cerceteze cuprinsul o vâri tot atât de repede în buzunarul hainei, căci se nămpla tot mai atunci să facă curte unei femei frumoase ce sta lângă el și n'a voit să-și întrerupă flirtul.

Telegrama conținea ordinul către escadră de-a pleca imediat spre capul Bunei Speranțe, ducând o mie de oameni și tunuri.

A doua zi, des de dimineață plecă escadra din Montevideo mai departe. Îndată după aceea află și servitorul depeșa în buzunarul hainei stăpânului său. Era prea târziu. Telegrama trimisă în urma escadrei n'a fost primită decât în ziua de 16 Februarie, când aceasta ajunsese în golful St. Simion, după aproape o lună de zile și când orice întărire în Transvaal fură de prisos.

Astfel un flirt a costat atunci viața multor sute de oameni, având ca urmare un alt războiu sângeros, războiul Burilor, care n'ar fi izbucnit, dacă Englezii ar fi ieșit biruitori din cel din-ai.

Ecat. Pitiș

Domnii abonați sunt rugați a achita abonamentul pe anul 1941

Administrația

Destin

de Maria Popescu-Bogdan

E firesc să sperăm într-o înaintare, o evoluare paralelă cu timpurile și împrejurările prin care trec generații după generații.

Ceea ce nu putem nega însă, este că omul, cu timpul, pierde mult din interesul ce l-a avut în tinerețe, chiar și față de lucrurile care i-au procurat cele mai mari bucurii.

Dar dacă noi în viață am folosit bine timpul, dacă ne-am știut încălzi la „flacăra vieții”, câștigul este mai mare decât ce-am pierdut.

Și dacă tinerețea, cu vremea, ne părăsește, cu atât mai puțin îi simțim lipsa.

În locul speranței, încetul cu încetul se instalează amintirile și dacă, prin acest fapt, fericirea noastră crește sau nu, depinde de felul cum ni se prezintă viața momentană.

Natural, prin înaintarea în vârstă, la unii puterile sufletești scad; asemenea și bucuriile, una după alta părăsesc, iar cele care mai rămân, încet-încet își pierd și ele farmecul. Între timp unii dintre aceștia câștigă îmbogățire și liniște, poate cu mult mai mult decât au pierdut în altele.

Bucuriile tinereții pot fi vesele și fermecătoare, sunt, însă, mereu legate de-o neliniște.

Sfârșitul unei vieți este, ca și amurgul unei zile înnoirate; dacă spre apus cerul se limpezește, sfârșitul acesta ne poate da o seară frumoasă.

În bogate amintiri, liber de preocupările vieții de toate zilele, cu sentimentul că ți-ai câștigat un drept la o viață liniștită, sigur că nu te poți simți nefericit.

„Când mă gândesc la bătrânețe”, spune Cicero, o găsim urită din următoarele puncte de vedere: I. nu ne mai permite a ne ocupa de afaceri; II. suntem slăbiți, neputincioși; III. ne răpește mai toate bucuriile și IV. suntem aproape de-a nu mai fi.”

Bătrânețea mai este și filosoafă;

ea nu mai cunoaște dureri, ne răpește însă ceea ce formează cea mai mare greșeală a tinereții.

„Singur, — zice Mann — se naște omul; singur moare; singur își primește răsplata pentru faptele lui bune și tot singur și pedeapsa pentru cele rele.

Ca mort el este ca un trunchi de pom, căzut la pământ.

Dar nimeni nu va ști că-i mort. Moartea este sfârșitul a toate, pentru mulți o salvare dorită; ea aduce un mare serviciu acelora la care vine pe neașteptate.

Se spune că, în lumea necunoscută, de unde nu s'a întors nimeni, ar fi mari dureri. Totuși: Goethe a murit fără dureri, în momentul când așezându-se la masa de scris, își exprimase bucuria revenirii primăverii. Mozart, muri cu Requiemul pe pat, încercând a-l încheia printr'un efect instrumental pompos. Plato a murit scriind, Blake cântând, Wagner înclinându-și capul pe umărul soției sale, spunând că-i este somn.

Moartea, deci, — viața nefiind veșnică, — nu se poate lua ca cel mai rău, sau fatal eveniment din viață. Ea se așteaptă cu resemnare — ca ultim act al vieții fiecăruia.

Limita vieții a tot ce există în univers este hotărâtă.

Noi avem corpuri „dar suntem spirite”, „Eu sunt un suflet a spus Epictet, — care are un corp în jurul lui”, dar corpul este numai o formă trecătoare a ființei nemuritoare.

Plato sfârșește prin a spune: „Dumnezeu dumnezeiești sunt drepte, ele ne dau și viața viitoare.

Iar când ora despărțirii a sunat, fiecare pornește pe drumul său, eu în moarte, voi în viață.”

Unde este mai bine? — singur Dumnezeu o știe!

De prefurindenii

Pedepse împotriva contraveniențelor la camuflaj

În localitatea Wanzleben s'a găsit o nouă modalitate de a se aduce pe calea cea bună pe contravenienții la legea camuflajului. Fiecare locuință care este prost camuflată trebuie să poarte un afiș de admonestare care poartă inscripția: Această casă este prost camuflată. Afișele nu sunt îndepărtate decât dacă camuflarea este reglementară. Îndepărtarea arbitrară a afișului este pedepsită. (E.S.S.)

Un cor de 825 ani

Corul orașului Halle este, fără îndoială, cel mai vechiu cor al Germaniei. El a împlinit zilele trecută 825 de ani. (RDV).

Primul om pe pământ

Dragoș Protopopescu, într'un articol publicat prin 1921 în „Sb rătorul literar” al d-lui Eugen Lovinescu citează descoperirea foarte interesantă, că primul om pe pământ a fost Adam Esterházy. (I.I.C.)

O recompensă meritată

D-l prof. Candid Mușlea, colaborator al gazetei noastre și membru în comitetul „Astrei” Brașov, a fost cooperat, cu vot unanim, ca membru al secțiunii istorice a Asociațiunii „Astra” din Ardeal.

Cooptarea, întemeiată pe documentele D-sale lucrări în domeniul istoriei, și mai ales al istoriei Țării Bârsei, ne măgulește și pe noi, ca brașoveni.

V. B.

tocmai dela această sărbătoare cinegetică: ultima zi de iepuri.

Gesticulând abundent și împrăștiat, cu vorbă răstită, încercând să suplinească golurile de gândire și greutatea de exprimare, învățătorul Ponorel, sosit cu alți țintași renumiți, îmi demonstrează importanța zilei, precizând faptul că între superstițiile vânătoarești mai înrădăcinate este și cea care leagă norocul întregului an de iepurii împușcați în această zi.

Acum sunt lămurit. Imi explic îmbulzeala și înfrigurarea: nimeni nu vrea să scape ultima zi la iepuri. Dominant, glasul președintelui Giurculeț îi îndeamnă pe tovarăși să grăbească cu cinstea, că-i ultima zi la iepuri.

Ș, fiindcă cei mai mulți au venit dela un bal mascat, se mai aruncă vorbe piezișe, privitoare la diversele costume fanteziste, cu trageri din ochi și șoptiri picante, cu aluzii răutăcioase și sublinieri de cuvinte cu înțeles tainic.

Preocupările zilei schimbă, însă, direcția discuției. S'amintesc frânturi

din cele desbătute în ultima ședință a comitetului... hotărârea împușcării celor 36 de țapi bătrâni, cu 6 ramuri, care fac mare pagubă în stocul tinerilor din pădurile arendate de societate; de-ase-menea, stărpirea căprioarelor bătrâne și sterpe, al căror număr a scăzut simțitor în ultimul timp. Brigadierul de vânătoare a raportat că numai la adăpostul din Criș a văzut 28 de căprioare. În cursul acestei ierni societatea a făcut 14 adăposturi, repartizând pentru hrana căprioarelor peste 20 măji de fân și 50 kg. sare. Constatându-se că sarea a fost furată de ciobani, cea depusă ulterior a fost amestecată cu pământ galben, spre a nu mai dispărea. Experiența aceasta a dat rezultate bune.

Atrage atenția tuturor comunicarea despre prinderea unei berze — curier în crângul Petrești, din partea gardianului comunal Vasile Berța, inscripția de pe inelul dela picior — Germania — prilejuind nesfârșite comentarii. Să fie spionaj, sau măsură de cercetare știin-

țifică? Membrii societății n'au putut desluși adevărul.

Iar cu cât trăscaul fermentează mai tare, discuția este tot mai aprinsă.

— Iată un caz și mai interesant, interveni secretarul societății: Acum două zile un funcționar dela Prefectură a găsit un porumbel lângă un stâlp susținător de cablu electric. Observând inelul cu inscripție la un picior, a înștiințat siguranța, care face cercetări pentru identificarea locului de plecare. Probabil că, fiind ostenit, s'a așezat pe cablu și a fost electrocutat. Împotriva acestei păreri este profesorul de științe naturale, făcând teoria unei scoarțe dermatice izolatoare, care nu poate fi pătrunsă. Astfel, a căzut numai de oboseală. Inscripția: H 93 a intrigat mai mult. Dela Comenduirea Pieții, unde d. Colonel a cumpănit toate ipotezele pentru precizarea originii, porumbelul a fost trimis, într'o colivie de lemn, la Corpul de armată, spre a decide.

*

Cum cele 2 ore au trecut, salut respectuos pe credincioșii sf. Hubert, fără a le ura succes, pentru a nu atinge o prejudecată așa de consacrată în lumea lor.

Frumoasă pasiune, mă gândeam, stând în culoarul trenului. Ea a ispitit pe Odobescu, pe Sadoveanu; câmpul deschide perspectivă largă, iar muntele trezește prevederea. Se cere sânge rece și multă răbdare, stăruință și atenție. Dar de unde atâtea anecdote?

Spațiul mare duce la imprecizia măsurării distanțelor, iar așteptarea stărnește imaginația spre nesfârșit. Și apoi, nu toți au vocație vânătoarească. Unii evadează din oraș pentru aer, alții pentru peisaj. Sau, cum mi s'a spus, spre a putea discuta mai discret chestiuni politice, căci schimbările de guvern urmează regulat marilor expediții vânătoarești. Poate, în căutarea de sine, omul fuge de existența lui cotidiană, dornic mereu de alte zări.

Guiașunii

De pe la alții

Bune sunt anumite daruri ale civilizației la casa omului! Stai la tine acasă liniștit și fără să te clintiești, doar învărtind un buton, afli pe căile văzduhului câte în lună și în soare.

Câteodată stai să te crucești de ce se spune. Se laudă unii, înșirând verzi și uscate, de nu-ți vine să crezi urechilor.

Așa, mai ieri, alaltăieri, s'au difuzat de unii aprecieri spicuite din presa internațională, în urma cărora am aflat că la ei este raiul pe pământ.

Naționalitățile se desfată în cea mai desăvârșită armonie, păstrându-și fiecare nota specifică, dar integrându-se în marile interese ale țării,

Înzestrată cu o putere de asimilare extraordinară, națiunea dominantă și-a impus telurile ei popoarelor pe care le conduce cu o caldă oblauduire.

Această armonie — să-i zicem prestabilită — a trezit viu ecou în inimile noastre simțitoare. Nici nu ne venea să credem că așa ceva s'a realizat pe pământ.

Mai ales că praful nu s'a scuturat încă de pe atâtea încălțăminte, care și-au lăsat și rost, și vatra și trecând vama culculi au venit să îngroașe rândurile celor fără căpătâiu.

Acești oameni sunt de neînțeles. Cum se poate să fie atât de neîndemânatici să lase binele și să-și ia lumea în cap?

Dar, pe semne, unii nu-și înțeleg propriile interese.

Noi luăm act cu satisfacție de constatările favorabile ale obiectivului observator și ne exprimăm o singură dorință: să nu se găsească niciunul de-ai noștri în situația de a gusta binefacerile acestui regim.

Dacă ne vom ști pe ai noștri la adăpost de orice posibilitate de a gusta din atari fericiri, apoi, întreaga chestiune nu mai prezintă niciun interes pentru noi. O lăsăm moartă.

Facă ce-or ști, cum or ști, și cum or crede, nu ne interesează.

Ce ne doare este că astăzi prea multora de-ai noștri le este dat să cunoască acest regim miraculos pe propria lor piele.

Și e păcat!

Pe urmele Intunecimii Sale

Pr. Ion Lascu

Comunismul, fătul iudaismului negativist și distrugător a tot ce e frumos și bun, a ținut morțiș să-și aplice absurditățile într-o țară și peste un popor, în al cărui trecut găsim legături spirituale cu noi. Afirm spirituale, căci în legăturile politice am fost de atâtea ori desamăgiți.

Și-apoi, de ce să nu fim drepti, Rusia dinainte de prăpădul sovietic, a dat omenirii scriitori de o reală valoare, ale căror opere, au format decenii de-a rândul lectura de predilecție a oamenilor setoși de cultură.

Dar de vreo două decenii și mai bine, în țara lui Tolstoi de odinioară, s'a întronat lăfăindu-se Intunecimea sa. De atunci o ceață groasă a acoperit întregul câmp al vieții spirituale și o secetă îngrozitoare de oameni idealști a băntuit pe acolo.

Sufletul s'a negat și materia a devenit idolul multimei neștiutoare.

Doar numele savantului cu metoda întineririi ajungea prin coclaurile noastre. O dovadă sigură, că oamenii din Soviete îmbătrâneau de vreme. Și cum țăranul nostru nu îmbătrânește niciodată, căci el când e flămând fluera și cântă, iar când e obosit rămâne acasă și taie lemne, de aceea numele savantului cu metoda întineririi, n'a avut căutare la noi.

În schimb, din imensa mulțime de refugiați ruși, care și-au luat în mână toiagul pribegiei și al surghiunului și care au scăpat ca prin minune din fața hădului umanitarism sovietic, numele unui Bulgakoff, Berdiaeff și Nicolae Arseniev, a cutreerat lumea cultă din Europa, devenind aceștia, eminenți valori spirituale ale misticismului ortodox rus.

Și am amintit doar câteva nume, dar câtă dără de lumină n'au nimicit Sovietele?!

Poate acum să mai apară de prin catacombele rusești cei ascunși „de

frica jidovilor“ ca pe vremea creștinismului primar.

Sovietele au voit să alunge pe Dumnezeu din lume, pe Creator din mijlocul creației sale. Au voit să smulgă din sufletul omului supremul ideal. În-drăsneață încercare, căci îndepărtarea factorului religios din planul de zidire al vieții sociale și disprețul față de idealul spiritual adânc înrădăcinat în ființa omului, a produs desorientarea minții omeneste, și vorba unui cugetător, când închizi lui Dumnezeu ușa, apar stafiile la fereastă.

S'a negat apoi rolul mamei în formarea caracterului omenesc. Se știe doar, că o mamă bună își are ițele hotărâtoare în urzeala stofei noastre sufletești. De aceea, în toate vremurile și la toate noroadele pământului, oameni cu profundă cultură, au avut de spus un cuvânt frumos despre mama lor, numai la Soviete nu s'a pomenit nimic despre așa ceva. Cum trebuie să ne explicăm spusele unui soldat întors de pe front, că a văzut copii de 6—7 anișori fumând și cerșind țigări dela ostașii noștri, dacă nu printr'un absurd libertinaj și totala lipsă de supraveghere a unei desăvârșite mame.

Dragostea de glie a fost înlocuită forțat cu colhozul. Sudoarea ce se prelinge pe fața pravoslavnicului, din straja dimineții până în noapte, sub amenințarea cnutului, aducea mulțumirea sufletească a unor inși străini de sânge și credința lui.

În general, bolșevismul, apare ca o pădure încălțată de iluziuni, confuziuni, falsități și absurdități, acoperind întregul câmp al vieții spirituale.

Dar tot ce este clădit pe minciună se va nărui, căci... nimic nu este frumos ca adevărul și adevărul este dela Dumnezeu, iar El este veșnic.

O lămurire

În nr. 3 1942 al gazetei noastre, la rubrica „Gura lumii“, a fost vorba despre stilul unei ordonanțe. Nu ne interesa nici autorul, nici autoritatea dela care emana, ci sistemul, întâlnit cu regularitate exasperantă la alții. Răzând, spuneam un adevăr, nu cu intenția de a lovi, ci de a atrage atenția celor în drept să pună capăt imprecisiunii.

Ordonanța citată de noi, ni se precizează ulterior, nu privește marele public, ci numai 4—5 producători sau întreprinderi din Brașov, care, în cauză

fiind, știu foarte bine despre ce este vorba, așa încât în ordonanță nu mai era nevoie să se intre în amănunte.

Așa fiind, scrisul nostru din nr. trecut, în această chestiune, nu mai privește și Primăria Municipiului Brașov, dar rămâne integral valabil pentru toate cazurile ce se pot încadra perfect în sistemul imprecisiunii redactării unei legi, deciziuni sau orice alt act public, menit să lămurească, nu să intunece.

I. C.

Svâcnirea trenului la curbe îmi trezește o veche emoție. Tresar cutremurat de amintirea ei...

Ninsorea acoperise totul. Câmpul uniform sclipea imens, obosind privirea. Zăresc, totuși, o mogâldeață albă mișcându-se. Cefindu-mi uimirea, șoferul mă lămurește: este un vânător mascat pentru a nu fi ușor observat. Imaginea morții îmi răsare, intensificând fiorul adânc. Nu e tot o vânătoare, cu roluri schimbate... și ce-ar fi, într'o sală de bal, dac'ar apărea un vânător astfel mascat, cu coasa pe umăr? Ar fugi îngrozit cu toții, sau ar dansa frenetic, cu lăcomia din urmă, valsul final... valsul morții? Vedenia aceasta îmi sredelește și astăzi inima de spaimă. Nu, hotărât, pasiunea aceasta nu poate avea farmec și nici noblețe, căci nu poți avea o bucurie de om ucigând.

La ora 11 și 2 minute, noaptea, mă inapoiez. În restaurant vajnicii vânători continuă discuția. E abia acum în toiul ei, cu argumentarea aprigă și replică vehementă. Se încinsese în

jurul eliminării unui membru care tușește cumplit și sperie vânatul. Părerile erau cu totul răslețite. O parte din membri, cei mai puțin activi, dorm cu capul răzimat pe masă și cu cănele la picioare.

Se anunță plecarea unui tren. E tocmai miezul nopții.

D-le Președinte, zic, s'a închis sezonul, la revedere!

— Noi mai rămânem o clipă. Acum, de ce să ne grăbim? Și-așa nu mai e rost de împușcat iepuri, că-i interzis de lege.

Crucea Roșie, Filiala Brașov

mulțumește d-nei și d-lui dr. P. Nistor, Inspector General Sanitar, București, pentru donația de lei 500, făcută raniților din spital, în loc de felicitări de sărbători.

Totodată mulțumește și pentru donația de lei 500, pentru raniții din spital, în loc de flori pe mormântul regretatului preot dr. P. Debu.

Din lumea largă

Populația Bulgariei

După datele publicate de Institutul statistic din Sofia, populația Bulgariei, în urma încorporării nouilor teritorii, se ridică la 8.424.000 locuitori. (ESS).

Pat a împlinit 60 ani

Unul dintre cei mai cunoscuți comici din ultimii 20 ani este actorul de cinematograf danez Karl Schenstroem, care împreună cu prietenul lui Madson au jucat sub numele... indivizibil de „Pat și Patachon“. Pat a împlinit recent 60 de ani.

Mozart, pentru întâia oară în Grecia

Cu ocazia aniversării a 150 de ani dela moartea lui Mozart a fost reprezentată pentru întâia oară o operă a marelui compozitor german în Grecia. Ansamblul teatrului național din Atena a reprezentat opera „Răpirea din Serai“. (RDV).

Originea etnică a lui Shakespeare

Se știe: Astăzi există, în toată Europa, un singur popor deschizător de drumuri, în toate domeniile. Strategia modernă, în speță cea germană, e un moft sau, în cazul cel mai fericit, o copie a celei maghiare. Politica rasială, de asemenea un ersatz față de concepțiile istorico-rasiale ale savantului Bajcsy Zsllinsky Endre. Germania și Italia nu pot fi organizatoare ale viitoarei Europe, deoarece poporul maghiar deține secretul viitoarei istorii. Politica antisemită tot Ungurii au inițiat-o.

Shakespeare a fost și el ungar. Iși trage numele dela Shako, ceea ce ar înseamnă Coif.

Agenția noastră își permite să adauge, ca să nu mai fie discuție: „Még az Isten is Iános“ („și Dumnezeu e Ianos, adică ungar). (IIC)

Prea multă hârtie

de Ion Colan

Continuare din pag. 1-a

șeste cu familia lui, iar familia este celula organică sănătoasă a statului de azi.

Apoi: din imposibilitatea de a salariza bine toată funcționăria, dar încercând funcționarismul, se crează o pseudoburghezie, detestabilă din toate punctele de vedere.

Să mai vorbim despre elementele care, dacă n'ar exista aparenta comoditate a vieții de funcționar, ar trece în comerț sau industrie, ar străbate în alte domenii, luptând pe cont propriu pentru el și ai lui?

Pornind dela prea multa hârtie care se consumă în toată administrația de stat, n'am arătat decât în mică parte consecințele sistemului formalist. Fie că boala aici trebuie căutată. Cu reduceri de funcționari, cum se făceau pe vremuri (lovind în partizanii partidelor din opoziție!) nu se rezolvă nimic.

Soluția n'are nici măcar meritul noutății și e una singură: Întreg sistemul administrației de stat trebuie să fie simplificat.

Și avem atâtea exemple bune ale altor țări, încât nu e nevoie să descoperim noi praful de pușcă.

Citiți cel mai vechiu ziar
Gazeta Transilvaniei

+

Comitetul parohial al bisericii Sft. Adormiri din Brașovul-Vechiu adânc îndurerat anunță trecerea la cele eterne a regretatului și mult apreciatului lor preot

Dr. Petru Debu

Protopop onorar

și roagă pe cei care l-au cunoscut să ia parte la înmormântarea care va avea loc în ziua de 15 Ianuarie 1942 ora 3 d. m. la biserica Sft. Adormiri din Brașovul-Vechiu.

Rugați-vă pentru el!

Primăria Municipiului Brașov

Conform ordonanței Nr. 3 a Primăriei, publicată încă la 5 Aprilie 1941, fiind și azi în vigoare, proprietarii de casă sunt invitați din nou și pe această cale să se îngrijească de curățirea de zăpadă și gheață a drumurilor, iar când se formează polei să presare trontuarele dinaintea caselor cu nisip, cenușă sau tărâțe de lemn, căci în cazul nerespectării acestor dispozițiuni se vor aplica amenzile prescrise, dela Lei 100—5.000.

Primăria.

Primăria Municipiului Brașov.

No. 30.687/94
Serv. economic.

Publicație de licitație

Pentru procurarea materialului lemnos de cca 54 m. c. stâlpi și grinzi de brad și stejar și cca 10 kg. cuie de fier 60x130 mm. necesare lucrărilor de refacere a barierelor dela Oborul comunal, se va ținea, în ziua de 28 Ianuarie 1942 ora 12, o licitație publică cu oferte închise, timbrate și sigilate conform L. C. P. și dispozițiilor prevăzute în D. L. publicat în Mon. Oficial No. 21 din 1940.

Odată cu oferta se va depune o garanție de 5% din valoarea ofertei. Caietul de sarcini, devizul și informațiuni se pot primi la serviciul economic al Primăriei.

Brașov, la 7 Ianuarie 1942.

p. Primar, Secretar General
Dr. E. Fleischer Dr. V. VoicuȘeful Serviciului,
T. Stinghe

Portocale

prospete cojite zilnic la Fabrica

„H E S S“

se găsesc de vânzare la toate prăvăliile respective cu prețuri de cost.

Dr. Petru Debu

În ziua de 12 Ianuarie c., preotul Brașovului-Vechiu, Dr. Petru Debu, s'a stins din viață, fără chinul unei boli îndelungate la pat.

Om cu temeinice studii teologice, cu o pregătire care depășea obișnuitul, bun predicator, cu un talent, în această direcție, care se învecina cu oratoria, ia fost sortit să plece din lumea aceasta, înainte de a se împlini dreptatea întregă pentru pământul țării în slujba căruia a stat.

L-am cunoscut, cu mulți ani în urmă, ca membru în comitetul „Astrei” brașovene, unde și-a dat contribuția în anii cei mai grei, acei ai destelenirii câmpului.

În Brașovul-Vechiu, liniștită suburbie a orașului, rămâne, în urma inițiativei și stăruitoare lui munci, o Casă Națională de proporții la care numai prin jertfă s'a putut ajunge. Între alte lucruri bune, aceasta este mândria îndreptățită și trăinică a celui ce a fost părintele Debu.

Cu vreo două săptămâni înainte de asta, ne-a cercetat la redacție. Se străduia să mărească biblioteca, să înzestreze Casa cu un aparat de radio, să reîncepem vechea activitate întreruptă de evenimente.

Vorbea liniștit, domol, cu oboșală în glas. De-abia în ziua când s'vonul ne-a adus vestea morții, când nimeni nu se aștepta, mi-am dat seama că tristețea ce i se lăsase în priviri, însemna presimțirea celor ce aveau să se întâmple.

Iubit de parohieni, lasă un loc gol, pentru împlinirea căruia urmașul va avea muncă, suflet și pricepere de pus.

În lumea în care a plecat, unde nu e ură, nici gâlceavă, nici neistovită frământare lumească — lumea popas veșnic al tuturor celor ce sunt și vor mai fi, — Părintele Debu s'a dus, lăsând păreri de rău în lumea noastră de o clipă.

Părinte, dormi în pace!

i. c.

Curierul „ASTREI” Brașov

Cercul Cultural „Astra” Cristian a primit dela despărțământul „Astra” Brașov, în ziua de 10 Ianuarie 1942, un aparat de radio, tip MENDE, nr. 138 W/4275. Aparatul a fost luat în primire de către d-l Gh. Pavel, dir. șc. și președinte al organizației „Astrei” din Cristian, spre a fi instalat în Casa culturală.

Curierul cultural, care are curent electric alternativ, în comună, de 110, 120 sau 220 volți și au și specialist care le poate instala aparatul, și-l pot ridica dela sediul „Astrei” Brașov (lângă Prefectură). Despărțământul mai are gata verificate și puse în stare de funcțiune încă 12 aparate.

CRONICA RAZBOIULUI

FRONTUL DIPLOMATIC

Scopul conferenței dela Washington, precum a subliniat chiar d-l Roosevelt, a fost „de a stabili inventarul tuturor resurselor militare și economice ale frontului mondial pus să reziste Axei”. Asistăm, de asemenea la o susținută campanie de persuasiune asupra statelor sud-americane și în special asupra statelor mari din America latină.

Între mijloacele acestei campanii am putut înregistra și știrile referitoare la o „tensiune de ordin intern” în Germania. Cercurile oficiale ale Reichului, s'au grăbit să arate imediat scopul acestui soi de știri fanteziste, repetându-le aidoma și subliniind că ele nici nu au nevoie de o desmintire. Luând ca bază faptul că știrea a fost difuzată pe emisiunile destinate Americii latine, aceleași cercuri consideră sistemul ca pe o insultă adusă puterii de discernământ a statelor sud-americane.

Un alt fapt important l-a constituit turnura pe care au luat-o ultimele debateri ale parlamentului englez.

După cum se știe, o serie de deputați laburiști și chiar câțiva deputați conservatori, au criticat vehement în Camera Comunelor modul cum este condus războiul de către guvernul d-lui Churchill, aducându-i-se atât acestuia personal, cât și colaboratorilor săi, grave acuzații. D-l Churchill a fost numit „strateg de ocazie”, iar colaboratorii săi au primit epitetul de „bătrâni ruginiți, fără nicio idee despre meșteșugul armelor, care se mulțumesc să transmită telegrame de felicitare trupelor care sunt decimate pe diferite fronturi”.

Partidul laburist se află de mai multă vreme în complet desacord cu modul cum este dus războiul de către conducătorii britanici.

Cu toate că d-l Churchill a cerut un mare sacrificiu orgoliului nobilitar,

investind cu titluri de nobletă o serie de conducători muncitorești, n'a reușit să înlăture nemulțumirea crescândă a celor ce reprezintă partea cea mai mare a populației britanice. Laburiștii și cei câțiva deputați conservatori, au spus lucrurilor pe nume, arătând că politica actualului guvern duce țara spre ruină completă. Aprecierile la adresa Americii nu sunt nici ele prea delicate, arătându-se că America își închipuie că va putea prelungi războiul cât va dori, ridicând la maximum beneficiile industriei de armament și sărăcind treptat imperiul britanic.

Departate de a fi vorba despre o criză trecătoare, s'ar putea ca preluđu înregistrat în Camera Comunelor să devină concert unanim în opinia publică engleză.

Demnă de reținut este atitudinea de expectativă a Reichului, comentariile în jurul evenimentelor diplomatice din tabăra anglo-saxonă fiind trecute în revistă în mod sobru. Doar în legătură cu conferința ce se va ține la Rio de Janeiro, presa Germană a ținut să stabilească faptul, că Europa e perfect edificată asupra intențiilor d-lui Roosevelt de a țări America de sud în sfera de interese nord-americane și că „cunoscându-se tendințele politicii nord-americane, cercurile politice din Berlin sunt pregătite pentru toate eventualele și pentru toate reacțiunile”.

Ca încheiere, menținem dorința Japoniei de a cunoaște cât mai curând o clarificare a poziției rusești față de frontul și evenimentele din Pacific. Se pare că aceasta este interpretarea ce trebuie dată vizitei făcute de d-l Totocawa, ambasadorul Japoniei în U.R.S.S. la membrii guvernului din Kujbișev și la șeful secțiunii extrem-orientale din ministerul de externe sovietic.

Frontul contra sovietelor

Intensa activitatea diplomatică din ultima vreme, nu poate fi decât premergătoare unor acțiuni militare de cea mai mare importanță, așa cum s'a întâmplat și în lunile din iarna trecută.

Combativitatea forțelor Reichului n'a pierdut o singură clipă din intensitate, lucru pe care nu-l poate ascunde nici chiar neîntrerupta propagandă prin radio a Angliei.

Din operațiunile de pe frontul rusesc rezultă o mare economie de forțe pentru Germania și am putea să ne întrebăm dacă acest surplus de forțe va rămânea neîntrebuințat. Privită din acest punct de vedere, problema frontului din răsărit poate depăși chiar frontierele actuale ale Rusiei și Marea Neagră ar putea intra din nou în com-

binății ofensive de primordială importanță, care să stabilească pentru lunile de primăvară o și mai vertiginoasă ofensivă europeană.

Deocamdată, putem constata o înverșunată asaltare asupra potențialului aerian al puterilor inamice, cunoscut fiind faptul că arma aeriană e singura ce nu cunoaște piedeci pe nicio vreme.

Această stare de lucruri se pare că au înțeles-o și Rușii, care din masivele forțe pe care le strânseseră în jurul regiunii Baku, au dislocat o parte, trimițându-o în Crimeea. Dar după cum s'a văzut, ofensiva din Crimeea s'a lovit la rândul ei de puternica rezistență a Germanilor și Românilor. Trupele noastre au înregistrat noi pagini glorioase în aceste bătălii recente.

Frontul din Africa

Operațiunile de pe frontul din Africa sunt foarte mult îngreuiate de ciclul de vânturi puternice care s'au abătut pe neașteptate în regiunea celor două Syrte și deci pe locul unde au loc luptele cele mai importante între forțele germane și cele engleze. Ambele tabere suportă deopotrivă neajunsurile climatice.

Luptele se dau în regiunea El Aghela și Agedabia, în jurul Syrtei mici.

Singura grijă a combatanților este să dispună de stăpânirea litoralului, pe unde se menține alimentarea neîntreruptă cu muniții, carburanți și alimente.

Acela dintre adversari care s'ar vedea silit să se retragă în interior, n'ar mai putea conta decât pe aprovizionarea prin aer, care se înțelege că e foarte dificilă.

Toată grija generalului Rommel, căruia înșiși adversarii săi englezi îi aduc laude pentru bravura arătată tot timpul, este de a păstra intact potențialul său mecanizat. Operațiunile de retragere metodică și de consolidare a pozițiilor, sunt executate de generalul Rommel cu o rară competență.

După felul cum se desfășoară actualmente operațiunile și mai ales ținând

de **Mardare Mateescu.**

seamă de rezistență dovedită de forțele unite italo-germane, luptele din regiunea Agedabiei au șanse să continue mai multă vreme.

Bătălia din Pacific

Fazele cele mai recente ale bătăliei din Pacific continuă să rămână în favoarea Japonezilor, fără a se putea înregistra o fază mai prielnică forțelor britanice sau celor americane.

În Filipine, deși rezistența organizată de generalul Mac Arthur nu trebuie sub-estimată, insula Luzon e virtualmente în mâinile Japonezilor. În Malaezia de asemenea, dărza rezistență a Englezilor — respectiv a trupelor aduse din Birmania — n'a putut împiedeca înaintarea continuă japoneză, care actualmente și-a fixat avangărzile în regiunea orașului Kaula-Lumpur, oraș care marchează regiunea sudică a Malaeziei. Detașamentele de avangardă japoneze au ocupat localitățile Klang, Rawang și Morib, aflate la aproximativ 45 km. Sud de Kaula-Lumpur. În această regiune, trupele imperiale japoneze au realizat o pungă în care au cuprins efective engleze evaluate la 30.000 oameni, în vreme ce restul forțelor britanice au fost împrăștiate în desordine.

Lupte violente se dau și în Vestul Malaeziei, unde în săptămâna trecută au avut loc repetate debarcări japoneze.

În același timp, a început o violență ofensivă japoneză asupra Indiilor Olandeze, operațiuni care decurg, după cum se poate lesne constata, după un plan perfect stabilit. După ocuparea insulei Tarakan, în apropierea insulei Borneo, numeroase detașamente de parașutiști japonezi au fost lansate în insula Celebes. Alte detașamente de parașutiști japonezi au debarcat întărind forțele japoneze aflate în Borneo, unde se dau lupte violente și se constată o rezistență îndârjită a trupelor olandeze.

Intenția comandamentului suprem japonez este aceea de a tăia complet rutele maritime care ar putea fi folosite de Englezi sau Americani. Evoluția câmpului de bătăie din Pacific a produs o simțită stare de enervare în Australia, unde s'au luat măsuri foarte întinse pentru prevenirea unei debarcări japoneze.

Teritoriul australian a fost împărțit în comandamente militare, s'au luat măsuri de pază pe apă și în aer, iar forțele australiene, care numără abia 200.000 soldați instruiți, au primit îndrumări asupra misiunii lor.

Există o stare de nedumerire în opinia publică australiană, care se întreabă pentru ce forțele australiene sunt trimise să lupte pe alte fronturi, pe când continentul australian este lăsat în paza unor efective reduse.

Comentându-se predarea comandai armatelor din Indii și preluarea comandai forțelor din Malacca, Indiile Olandeze și Filipine, de către generalul Wawell, cercurile militare și ale tehnicienilor din Anglia arată destul de clar că până acum s'au făcut grave greșeli în aprovizionarea cu materiale de războiu a punctelor de sprijin britanice și americane din Pacific.

CITIT

Gazeta Transilvaniei

Redactor responsabil
ION COLAN